

Staats- und
Universitätsbibliothek
Bremen

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

Digitale Sammlungen

[Mit Teil von Relatio VIII] DE MENSE MARTIO Anno 1626..

1626

quantumvis eximio, necessitate id postulante, parcerent. Eodem die in templo S. Mauritij cathedrali publicè hymnus, Te Deum laudamus, est utraq; musica decantata: suntq; Deo gratia acta pro Electoris Saxonie Filij Augusti, annos 14. nati, in coadjutorem Archiepiscopæ Magdeburgensis electione.

DE MENSE MARTIO

Anno 1626.

Relatio causarum, cur Brunsvicensis conventus proximus sine fructu dissolutus fuerit.

Brunsvigâ a. d. 24. Martij accepimus, cur Pax qua sita non potuerit inventri, ejus rei has fuisse causas primarias. 1. enim *Tilley* Commissarij & *Wallensteini* iusserunt *Serenissimum Regem Daniae* totum suum exercitum dimittere purè & plenè: se autem suas copias tantùm ab ducturos, dixerunt. sed cum hoc ipsum *inferioris Saxonie* circulo minus placeret, propterea, quod existimabant fieri posse, ut, licet *Bavaricæ* legiones *Tillæanæ* & reliquæ *Constantinopolin* usq; ducerentur, paullò post tamen, recrudescente Pontificiorum furore, reducerentur, & ante opprimeretur Circulus, quàm rursus ad arma conclamaret. Itaq; *Circulus* respondit, se exercitum suum dimissurum, si idem facerent *Adversarij*: & tùm in honorem *Cæsareæ* Majestatis primos fore in exauctoranda legione aliqua: sed ita, ut adversa pars similiter statim & ipsa unam magnitudine & numero parem missam faceret. Id. moq; se facturos per vites in cæteris cohortibus deponendis, usq; ad duas ultimas legiones, quæ uno tempore deberent sacramento utrinq; absolvi: verum hanc conditionem *Tillæi* accipere noluerunt. 2. *Recusarunt Adversarij* confir-

F

mare,

mare Nostris, Pacem & religiosam & profanam factam
 sedamq; mansutam; nec Elector Saxonie voluit suam si-
 dem sic interponere, si nempe ab altera parte Pax vel re-
 ligio, vel Politica frangeretur, sedum laboranti Circulo
 subventurum; istaq; conuulsim Pontificiorum, patro-
 cinium suscepturum. Tillas autem regesserunt, hoc nego-
 tium Paris pertinere ad sublimius sohum. 3. Voluerunt
 quidem alia loca, postquam ea miserime everterunt, Cir-
 culo, sine ulla damni illati resarciendi ratione, restituere:
 sed Hoxartum & Mindam, duo illa primaria loca, quae
 quasi Circuli claves sunt, &, per quas ad hunc hostibus
 videri patet, duas januas, Tillaus sibi retinere voluit. 4.
 Cum Circulus inferioris Saxoniae & hoc sibi ab Adversari-
 is promittit postulare sine Principes & status Circuli
 mandatis ex aula Caesarea sine clausula, ut vocant, alijsq;
 iniquis & molestis processibus, quemadmodum hactenus fa-
 ctum, deinceps vexarentur: ad haec petita Tillaet aliquoties
 scriptores responderunt, Caesaream Majestatem in expeditio-
 ne sufficere (quam illi habent Jesuiticam) ad preces hujus
 vel illius partis sibi liberam, impeditam & nullis cancellis
 vti cum scriptam Caesaream manum retinere velle: in quod
 quidem nemo sanus consentire potuit: cum ex his verbis
 palam videre sit, constituisse Adversarios, novos & non
 probandos illegimosq; processus auticos, horumq; Exe-
 cutiones, manus militum Ligisticas, sed non ad praescriptum
 Ordinationis per Imperium Executivae veteris & usitatum,
 introducere, & hoc ipso Germanicae Nationis Libertatem
 funditus tollere. 5. Eius Adversarij Circulo restitutio-
 nem eorum, qui occupaverunt, sine facturae compensa-
 tione, obtulerunt, sedem tamen unimos postulaverunt, Ducem
 Zambri, & Coloniensem, & Episcopatum Hildesensem, &
 alij

alijs reddi omnia, quæ Regius miles teneret, & quidem
 tali facie, talique cultu, quo fuerunt, antequam occuparetur:
 ad quæ res, operanda ipsis quascunq; actiones solemniter &
 expresse reservarunt. Quia ergo paullo ante Adversarij li-
 bi Casaream manum liberam desponderant: luce hæc e meri-
 diana clarius patebat, *Amisus Circuli corijs, una literis ab
 aula Casareæ potuisse Luncburgensem, huiusq; locos manda-
 ta stricta impetrare;* quibus si Circulus nõ gelisset morem,
 statim ceterisbus ipsius *Tollæu & Wallensteinus,* mandata
 illa quali executuri, imminuisset: fuissetq; hac ratione Ad-
 versarijs fenestra patefacta ad subjugandum Circulum.

Interim tamen Regia Daniæ Mæs, ceteriq; Prin-
 cipes & status Circuli protestati sunt, se nec hæcenus Ele-
 ctoris Palatini partibus ullo modo obnoxios esse, nec de-
 inceps facturos. Si verò futurum esset, ut Adversarij ad
 incitas molirentur rem hanc redigere: & ad extrema per-
 sequenda decurrere: tum forte, dictum est, *posse, necessitate
 urgente, ad ea pervenire consilia, quæ hæcenus gravissimi-
 mis de causis fuissent repudiata.*

DE 4. MAR. TII Anno 1626.

PRincipes & Status circuli Saxonie inferioris antedif-
 fessum suum ex urbe Brunsviga publice literis impres-
 sis protestati sunt, quod cohortes & legiones sub Imperio
 S. R. Mæs Daniæ alicubi, id fieri necessitate urgente, & ta-
 ment juxta sacri Imperij Germanici ordinæ hæc
 Executivas, jam à multis annis observatas, geriq; à se non
 bellum offensivum, sed defensivum: seq; cum id in animo
 habuissent, pro RANDIDO & aperto Germanorum animo,
 ad amovendas omnes suspiciones, quæ à libellis malignis
 exuscitari poterant, S. Casareæ Mai scripto decerneret si-
 gnificasse, conscribi à se militem, non ut S. Casaream Mæs
 Bz. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

aliosq; summos Imperij status laederent, sed tantum hanc unam & solam ob causam, ut à vi hostili se suaq; tutarentur, atq; maximo precio partam in religiosis & profanis negotijs libertatem, cum exercito Augustanae Confessionis, tanquam summi & incomparabilis tantiq; boni, quanto nullo alio Principes & status in hac vita cumulari & affici possent, sibi per Dei Gratiã conservarent: utq; Impressiones, & exercitus hostiliter cum amicis agentis praesidia averruncarent. Licet autẽ Principes & status suam S. Caesareæ Mti fidem, amorem, officia, observantiam erga illam, & submissionem semper probassent, & dum viverẽt, probaturi essent, ita, ut subditos & vasallos fidos decet, nec cuiquam honesto homini occasio vel data sit darive possit convincendi circulum ullius perfidiae, aut esse ab eo quicquam his proximis annis gestum, quod vel minimo aplice cum hac sua debita in Caesarem observantia pugnaret: tm. notum esse, quomodo hac eorum fides & candor remunerata fuerint. Constare n. & esse in propatulo: mense Iulio praeteriti anni 1625. Bavaricae aut Catholicæ Ligæ Generalẽ legatũ Tilli & deinde Fridlandicum ita crudeliter in Circulo inferioris Saxoniae grassatum esse, ut ne quidem ab infestissimis Christiani nominis hostibus pejus quid aut crudelius immaniusq; expectari potuisset.

Quae se ceteros quidem Evangelicae aut Augustanae Confessionis officios, officarios, Equites & pedites, qui adversarijs militent, monere, suis a. Vasallis & subditis ferio praecipere, ut relictis persecutoribus verae doctrinae quisq; domum ad suos intra mensem redeat; nisi velint vasalli & cives, quod certo futurum esset, in se tanquam hostes & proditores patriæ ferro & gladio privationeq; honoris dignitatis omniumq; bonorum animadverti: re, siquã, miserimẽ, si deprehenderentur, interfici. FINIS.